

Najaarsrapportage 2017

Gemeente Eemsmond

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. De programma's	7
1.1 Wonen en Gebiedszaken	8
1.2 Demografie en leefbaarheid	9
1.3 Bestuurszaken	11
1.4 Economie en maatschappij	13
1.5 Infrastructuur en milieu	17
1.6 Dienstverlening en ondersteuning	18
2. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	19
3. Overhead	21
4. Paragrafen	22
5. Grip op grote projecten	23
6. Reserves en voorzieningen	25
7. Investerings	27
8. Financiële gevolgen	28
9. Voorstellen	29
Bijlage 1 - Verklaring van afkortingen	30
Bijlage 2 - Financiële mutaties per programma	33
Bijlage 3 – Overzicht mutaties Najaarsrapportage 2017	34

Inleiding

Leeswijzer

Voor u ziet u de Najaarsrapportage 2017, de tweede tussenrapportage van dit jaar. Met deze Najaarsrapportage vindt een verdere actualisering plaats van de begroting 2017. De eerste actualisatie heeft plaatsgevonden bij de voorjaarsrapportage. De Najaarsrapportage geeft een doorkijk naar de jaarrekening, maar voor een indicatie van het uiteindelijke jaarresultaat is het nog te vroeg. Wel wordt naar de stand van de huidige informatie een bijstelling in de budgetten gegeven.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zal er geen decemberrapportage worden opgesteld. Dat houdt in dat de vaststelling van de Najaarsrapportage het laatste moment is waarop Begroting 2017 wordt aangepast.

De Najaarsrapportage is per definitie een rapportage op afwijkingen.

In hoofdstuk 1 wordt per programma ingegaan op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting/planning. Daarbij wordt een analyse gegeven van de lasten en baten ten opzichte van de begroting, die vervolgens tot begrotingswijzigingen leiden.

Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en overhead komen respectievelijk in hoofdstuk 2 en 3 aan de orde.

Hoofdstuk 4 betreft de paragrafen, waarbij alleen die paragrafen zijn opgenomen waar afwijkingen of belangrijke ontwikkelingen zijn te rapporteren.

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport 'Grip op grote projecten' van de rekenkamercommissie is besloten om de informatievoorziening van voorgenomen grote projecten nader vorm en inhoud te geven. Hier is hoofdstuk 5 aan gewijd.

Ontwikkelingen binnen de reserves en voorzieningen zijn terug te vinden onder hoofdstuk 6 en investeringen onder hoofdstuk 7. Deze zijn daarom niet onder de betreffende programma's toegelicht.

Een samenvatting van de financiële gevolgen en de hieruit voortvloeiende voorstellen aan uw raad, vindt u in achtereenvolgens hoofdstuk 8 en 9.

Als bijlagen zijn een verklaring van de gebruikte afkortingen opgenomen alsmede een overzicht van de financieel-administratieve mutaties in deze Najaarsrapportage.

Financieel resultaat

Per saldo is sprake van incidenteel overschot van € 556.265. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de punten, weergegeven in onderstaande tabel.

omschrijving	Programma	Lasten	Baten
Structuur- en bestemmingsplannen	1	-174.942	
Sloopkosten exploitatieplannen	1	-74.331	
Bouwleges	1		150.000
Kindvoorzieningen en OAB	2	143.935	
Sportzaken en gidselden	2	-75.000	
Rijksbijdrage OAB	2		88.810
Gaswinningsdossier	3	-245.690	-291.906
Inkomensvoorzieningen	4	204.270	130.759
Bijzondere bijstandsverlening	4	50.000	
PGB Wmo	4	-120.000	
Afval	5	65.300	
Graf- en begrafenisrechten	5		-60.000
Secretarieleges	6	33.004	60.000
Renteresultaat	AD	-247.303	
Dorpenrondes	AD	-50.000	
Algemene Uitkering en incidentele meevallers voorgaande jaren	AD		195.000
OZB Niet-Woningen	AD		135.127
Algemene Uitkering 2017	AD		-79.358
Overige mutaties		278.639	15.715
Totaal		-212.118	344.147

Ter verduidelijking: negatieve bedragen betekenen een afname van de lasten of baten.

In dit overzicht zijn slechts de mutaties boven € 50.000 genoemd. Daarnaast zijn de mutaties die per saldo geen invloed hebben op het resultaat (bijvoorbeeld overhevelingen en reserve mutaties) onder overige mutaties geplaatst. In hoofdstuk 1 t/m 3 is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Bij de behandeling van deze Najaarsrapportage wordt aan de raad voorgesteld € 654.467 toe te voegen aan de reserve jaarovergang.

Het begrote saldo van de algemene reserve wijzigt als gevolg van bovenstaande voorstellen en bedraagt derhalve € 5.924.816, exclusief de ondergrens van € 1.815.000 in de algemene reserve.

Deze Najaarsrapportage laat geen structureel tekort c.q. overschot zien. Alle wijzigingen in 2017 in budgetten worden incidenteel geraamd. Structurele effecten worden meerjarig geraamd en zijn in de begroting 2018 en de meerjarenraming geactualiseerd.

1. De programma's

In de programmabegroting 2017 zijn de programma's uitgewerkt, onder meer op basis van de vastgestelde Kaderplan 2017 en het coalitieakkoord 2014 - 2018. Bij elk programma wordt in deze rapportage op de begroting 2017 ingegaan en worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?
- Wat verandert in de kosten?

De Najaarsrapportage is een rapportage op afwijkingen, hetgeen betekent dat alleen de nu bekende wijzigingen ten opzichte van de Programmabegroting 2017 worden toegelicht. Definitieve verantwoording over 2017 vindt plaats met de Jaarrekening, die in het voorjaar van 2018 aan uw raad wordt voorgelegd.

Bij veranderingen in de kosten hebben we alleen de grote wijzigingen toegelicht. Voor een overzicht met alle wijzigingen verwijzen we naar de bijlagen.

1.1 Wonen en Gebiedszaken

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Woon- en leefbaarheidsplan 2017-2021

Na de actualisatie van het Woon- en Leefbaarheidsplan is een start gemaakt met de gebiedsagenda's in Uithuizermeeden, Kantens, Zandweer en Uithuizen. Die gebiedsagenda's maken onderdeel uit het Lokale Uitvoeringsprogramma WLP. De andere dorpen volgen fasegewijs, zoals ook beschreven staat onder het programma Demografie en Leefbaarheid. In de voorjaarsrapportage zijn middelen toegekend voor de voorbereiding van het uitvoeringsprogramma WLP. Het proces heeft door personele wisseling in de zomer vertraging opgelopen en daarom is het nodig om nu tempo te maken. De opdrachten hiervoor zijn dit najaar uitgezet. Een gedeelte zal in 2017 en een gedeelte in 2018 uitgevoerd en gefactureerd worden. Dat betekent dat de resterende middelen, toegekend bij de voorjaarsrapportage beschikbaar moeten blijven in 2018).

We signaleren daarnaast dat dorpen steeds vaker met verzoeken komen, die we binnen de huidige personele capaciteit en binnen de huidige subsidiebudgetten onvoldoende kunnen beantwoorden. Daarom wordt in december het Uitvoeringsprogramma WLP aan de raad voorgelegd, met daarbij het verzoek om ter dekking van de kosten de relevante bestemmingsreserves aan te spreken. Het doel is om eind 2018 voor elk dorp, dan wel cluster van dorpen, een 'digitale gebiedskoffer' klaar te hebben, zodat deze kan worden overgedragen aan de nieuwe gemeente.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 1 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel		-249.273	150.000	
Structureel				

Incidentele afname van de lasten door:

- Structuur- en bestemmingsplannen; dit betreft lopende werkzaamheden inzake bestemmingsplannen, waarvan kosten in het volgende jaar worden verwacht, kosten voor de structuurvisie voor het gebied ten zuiden van de Eemshaven en middelen voor nadere uitwerking plannen voor karakteristieke panen en gebieden. Voorgesteld wordt € 174.942 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang.
- Sloopkosten voortkomend uit exploitatieplannen; voorgesteld wordt € 74.331 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang.

Incidentele toename van de baten door:

- Een bijstelling van de raming van de bouwleges als gevolg van een viertal grotere projecten; € 150.000.

1.2 Demografie en leefbaarheid

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Onderwijshuisvesting: NSU

De bouw van de nieuwe school in Uithuizen is bijna voltooid. In de herfst is gestart met de aanleg van de toegangswegen en de parkeerplaatsen. Daarnaast worden de schoolpleinen aangelegd en wordt de school opgeleverd om daarna te worden ingericht door de drie scholen. Volgens de planning wordt de nieuwe school na de kerstvakantie in gebruik genomen.

Boukemapark: Strip en Roegte

De Strip en de Roegte zijn grotendeels klaar. Om het laatste deel rondom de Roegte af te ronden moet nog een berging en een speelhuis worden geplaatst. Er loopt nog een traject waarbij fondsen worden verworven voor de elementen die daarvoor zijn aangewezen. Hierover is op het moment van dit schrijven nog niets definitief bekend.

Transitieplan onderwijsgebouwen en gerelateerde voorzieningen

Eind 2016 heeft u het programmaplan voor het aardbevingsbestendig maken van de schoolgebouwen vastgesteld. Voor wat betreft de programmafase zitten we momenteel in de afrondende fase. Deze fase wordt afgesloten met het tekenen van een samenwerkings-overeenkomst met de NAM en de schoolbesturen. De samenwerkingsovereenkomst dient als basis voor de verdere uitvoering. Ten aanzien van de uitvoering en de planning wordt u binnenkort nog nader geïnformeerd.

Leefbaarheid en sociale vitaliteit

In vervolg op de ondertekening van het Woon- en Leefbaarheidsplan (WLP) 2017-2021, op 6 juli 2017, zijn concrete stappen uitgewerkt in het Lokale uitvoeringsprogramma WLP. Centrale vraag daarbij is: wat gaan we doen aan de vijf kernopgaven die geschetst worden in het WLP, en wat betekent dat voor de (clusters van) dorpen? Er is een start gemaakt met de gebiedsagenda's in Uithuizermeeden, Kantens, Zandweer en Uithuizen. De andere dorpen zullen fasegewijs volgen. De aanpak sluit aan op de visie Ruimte! De vijf MEDAL-gemeenten hebben in samenwerking met NCG en de overige 6 aardbevingsgemeenten een grootschalig woningmarkt- en bewonersonderzoek uitgezet, welke naar verwachting eind december resultaten zal opleveren.

Sport- en gezondheidsbeleid

Eind september was de Tocht om de Noord. Eemsmond was gastheer van deze tweedaagse wandeltocht. Een groot succes mag dit genoemd worden en een prima promotie voor onze gemeente. Twee sportieve en culturele dagen waaraan vele inwoners, ambtenaren en politici deelnamen.

ICT-onderwijs G9 gemeenten

De Economic Board Groningen werkt aan een sterkere economie in Groningen. In dat kader wordt er ook geïnvesteerd in ICT-onderwijs als onderdeel van de 5G projecten.

De EBG, de overheden alsmede VNO/NCW, CNV en FNV en het regionale en lokale bedrijfsleven vinden dat we onze kinderen een extra impuls mee moeten geven, zodat zij ook in hun werkzame leven kunnen profiteren van de nieuwe ontwikkelingen die nu in gang worden gezet. Versterking van basis en voortgezet onderwijs is niet alleen sociaaleconomisch van belang, maar ook vanuit sociaal-cultureel perspectief noodzakelijk voor Noord Groningen.

De EBG wil samen met de G9 aardbevingsgemeenten de lesprogramma's op de scholen in Noord-Groningen voor in ieder geval de komende vijf jaar borgen en voor alle 12.500 leerlingen mogelijk maken. De pilotfase start eind 2017. Een bijdrage in de kosten door de gemeenten zal vanaf de tweede helft van 2018 worden gevraagd. Voor Eemsmond worden deze kosten (geschat op € 3.000) meegenomen in de voorjaarsnota 2018 dan wel de begroting 2019 voor de nieuwe gemeente.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 2 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	820.733	-127.930	123.935	
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Ten behoeve van de versterkingsopgave van het scholenprogramma is € 170.000 aan de reserve onttrokken, conform raadsbesluit van 13 juli 2017;
- Stijging kosten leerlingenvervoer door groei aantal jeugdigen die hier gebruik van maakt; € 40.000;
- Uitgaven voor het project platform geïntegreerde kind voorzieningen en onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waar voor een deel de rijksbijdrage als baat tegenover staat; € 143.935;
- Uitgaven voor jeugd- en jongerenvoorzieningen; provinciaal wordt een tekort op het jeugdbudget verwacht van ongeveer € 14,3 miljoen; stijging van de uitgaven is niet te verklaren naar één bepaalde oorzaak; de solidariteitsbijdrage bedraagt € 466.798, welke gedekt wordt door een onttrekking aan de reserve decentralisaties;

Incidentele afname van de lasten door:

- Kosten voor de restauratie van rijksmonumenten waarvoor reeds subsidie is toegekend, en de uitvoering in 2018 plaatsvindt; € 30.100;
- Sportzaken; medio 2017 is bekend geworden dat de GIDS-gelden worden gecontinueerd tot en met 2021. Hier is in de begroting 2017 geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn er geplande activiteiten in gang gezet die in samenwerking met externe partijen in 2018 worden uitgevoerd (beweegpret, jongerengroep, Be Fit, gezond opgroeien in de sport en activiteitengeld Huis voor de Sport); voorgesteld wordt € 75.000 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang;
- Overige kleinere mutaties; totaal € 22.830.

Incidentele toename van de baten door:

- Rijksbijdrage OAB (Onderwijsachterstandenbeleid), € 88.810
- Project platform geïntegreerde kind voorzieningen, waarvan gemeente Eemsmond penvoerder is; de inkomsten worden verkregen van de andere gemeenten en begrote bedragen van Eemsmond zelf; € 35.125.

1.3 Bestuurszaken

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Veilig en Kansrijk Eemsmond – Eemsmond verbindt!

Voor 2017 was in de begroting voorzien in een lumpsum vergoeding vanuit de NCG van € 540.000 die is gekoppeld aan de inspectie- en versterkingsopgave maar de feitelijke bijdrage is veel minder gebleken. We stellen dit bedrag dus bij in de Najaarsrapportage. Uiteraard blijkt dat dit budget niet voldoende om alle werkzaamheden, volgend uit de gevolgen van de gaswinning, op te pakken. We ramen dan ook een bedrag bij om deze aanvullende kosten te kunnen financieren. Daarbij kunnen we tegemoetkomen aan een financiële bijdrage die vanuit WO-DEAL wordt gevraagd ten behoeve van de taken vergunningverlening (Compliance Management).

Omgevingswet

In dit verband zijn er belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de veranderingen in het toetsen van plannen en de uitvoering (private toets). Medewerkers van organisaties die VTH-taken uitvoeren moeten voldoen aan kwaliteitseisen. Het gaat hierbij om deskundigheid en ervaring van medewerkers, maar ook op de tijd die aan taken wordt besteed en de frequentie waarmee deze worden uitgevoerd. Dit worden vastgelegd in een verordening kwaliteit VTH-taken. De uitvoering van veel VTH-taken is ondergebracht bij de Omgevingsdienst Groningen en de WO-DEAL gemeenten. Alleen door samen te werken kan aan de eisen van formatie, frequentie en taakomvang worden voldaan.

De kwaliteitseisen blijven niet beperkt tot medewerkers van uitvoerende diensten. Ook organisaties (opdrachtgevers, bevoegd gezag) moeten aan bepaalde eisen voldoen. De eisen die hierop van toepassing zijn, hebben meer betrekking op strategie en de beleidscyclus van de begroting en rekening. In provinciaal verband wordt sinds voorjaar 2017 samengewerkt om deze procescriteria in de verschillende organisaties te borgen.

De uitvoering van VTH-taken verloopt grotendeels volgens plan. Daar waar achterstanden zijn gesignaleerd, worden deze in de loop van het jaar nog ingehaald.

Eemsmond heeft begin 2017 opdracht gegeven om een onderzoek te doen naar de gevolgen van de invoering van het IKB-stelsel bij de WO-DEAL. De resultaten hiervan zijn gedeeld met de raad maar ook met het bestuur van de WO-DEAL. Mede op basis van het onderzoek is de WO-DEAL gestart met het opstellen van een verbeterplan.

Brandweezorg

Om het project Brandweezorg Eemshaven vorm en inhoud te geven stelt een multidisciplinaire werkgroep een notitie op. Daarop vooruitlopend heeft de Veiligheidsregio twee zogeheten preventisten in het havengebied gestationeerd. Hun taken liggen vooral op het vlak van preventie, proactie, oefenen en kennis verbreden bij bedrijven in de haven. De werkgroep wordt bemenst door medewerkers van de VRG, de gemeente, de KNRM en het bedrijfsleven. Ook is door de veiligheidsregio een risico-inventarisatie gehouden.

In april 2017 hebben, naar aanleiding van een brand in Uithuizermeeden, opruimwerkzaamheden plaatsgevonden. In verband met het spoedeisende karakter, omdat asbest was vrijgekomen, is het opruimen in opdracht van de gemeente gebeurd. De verzekeraar van de gedupeerde inwoners heeft aangegeven nagenoeg alle schade aan de gemeente te vergoeden.

Borkum

In het kader van de stedenband met Borkum heeft een gemeente-uitje plaatsgevonden op Borkum. De inwoners van Eemshaven een door sportdorp Uithuizermeeden georganiseerde fietstocht op Borkum gemaakt. Beide evenementen waren zeer geslaagd.

De brassband Immanuel met haar A-band en jeugdorkest heeft meegedaan aan een muziekwedstrijd, waarbij de overtocht door gemeente is gefinancierd. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart om in juni 2018 een uitwisseling te hebben van leerlingen van het primair onderwijs naar Borkum in het kader van een wiskundeproject.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 3 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	30.600	-403.550		-291.906
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Accountantskosten; meerkosten jaarrekening 2016 en interimcontrole 2017; € 20.000
- Overige kleinere mutaties; € 10.600.

Incidentele afname van de lasten door:

- Gaswinningsdossier; gedeeltelijke bijstelling als gevolg van de lagere lumpsumvergoeding van de NCG; € 245.690;
- Administratieve wijzigingen (interne overheveling van loonkosten naar overhead; € 50.000;
- Diverse administratieve wijzigingen en kleinere mutaties; € 125.860.

Incidentele afname van de baten door:

- Lagere lumpsumvergoeding vanuit de NCG; € 291.906.

1.4 Economie en maatschappij

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Toerisme

Het toerisme in Eemsmond en nabije omgeving zit in de lift. Bij campings en hotels groeit het aantal overnachtingen. Ook de kunst in het kader van de Kerstvloed 1717 bleek een groot succes, waar veel toeristen op afkwamen.

Met de vaststelling van de Visie op toerisme 2017-2021 heeft de raad eind 2016 ingestemd met een pilot voor vijf gratis camperplaatsen bij zwembad de Dinge in Uithuizen. Dit om in korte tijd meer campers te kunnen bedienen in onze gemeente. In de pers werd enige tijd geleden gerefereerd aan een artikel waarbij eenzelfde beleid voor gratis camperplaatsen in de gemeente Leek tot problemen leidde vanwege vermeende oneerlijke concurrentie. Camperplaatsen zonder kosten zijn er immers niet; ook bij gratis camperplaatsen zijn kosten voor bebording, belijning, beheer en handhaving gemoeid. Opmerkelijk is dat de NKC (consumentenplatform voor camperliefhebbers) inmiddels ook haar standpunt betreffende aanbieden van gratis camperplaatsen heeft gewijzigd en opmerkt dat er wel een kleine vergoeding tegenover moet staan om oneerlijke concurrentie te vermijden. Dit is eenzelfde standpunt als dat van de Recron (brancheorganisatie voor recreatieondernemers).

In de Visie op toerisme waren subsidies beschikbaar gesteld voor campings als ze camperplaatsen gingen uitbreiden of verbeteren. Inmiddels hebben alle vier campings belangstellig getoond voor een subsidie en heeft er een uitbreiding van beschikbare camperplaatsen plaatsgevonden en zijn er vijf nieuwe camperplaatsen bijgekomen in Noordpolderzijl. Het doel om meer camperplaatsen in korte tijd te realiseren is daarmee gehaald. De ondernemers die uitbreiding realiseren, geven ook aan dat de investering terugverdiend moet worden en zijn blij met deze gedachte over de standpuntwijziging. Voor de bezoekers en voor handhaving is dan ook duidelijk dat bij ons campers alleen op de campings en in Noordpolderzijl terecht kunnen en daarvoor betalen.

We stellen u op de hoogte dat we de uitvoering van vijf gratis camperplaatsen in onze gemeente laten vervallen en dat de geraamde kosten terugvloeien in de algemene reserve.

Arbeidsmarkt/1000 banenplan

In de aardbevingsregio (G12) is een plan gemaakt om de arbeidsmarkt te stimuleren. Dit 1000 banen-plan wordt ondersteund door het ministerie met een bijdrage van € 6 miljoen. Daarnaast is er cofinanciering door de deelnemende gemeenten, waarvoor nog een separaat voorstel wordt gemaakt. Het is de bedoeling om via social return- on-investment (SROI) bij aanbesteding van werk ruimte te creëren om mensen met een uitkering aan werk te helpen. Daarnaast biedt SROI de mogelijkheid voor stageplaatsen.

Bedrijventerreinen Eemsmond

Op het bedrijventerrein Edama is conform afspraken met de Veiligheidsregio een vluchtroute gemaakt door het Dingenbos. Ook wordt er gewerkt aan een betere digitale ontsluiting en de parkeerproblematiek.

Ontwikkelingen Breedband

De aanbesteding in het kader van Breedband Noord Groningen is afgerond. De winnaar van deze aanbesteding komt samen met de projectgroep tot een plan van uitvoering. Daarmee komt er ontsluiting van de witte gebieden in de aardbevingsregio.

Eemshaven

In oktober 2016 is de eerste fase van Google opgeleverd. Google bouwt echter verder aan de volgende fase. Daarnaast gaat Holland Malt uitbreiden met nog een mouttoren. Daarmee is Holland Malt één van de grootste mout producerende bedrijven in de wereld. Een andere goede ontwikkeling is de on en offshore wind. Gesproken wordt over een nieuw windpark in de Oostpolder ten zuiden van de Eemshaven. Dat geeft mogelijk hinder voor de inwoners van Oudeschip. De gemeente is met de inwoners daarover in gesprek.

Verplaatsing aardgascondensaatoverlaadstation Roodeschool

De gemeente voert gesprekken met Noordgastransport BV (NGT) om te komen tot het uitplaatsen van het huidige aardgascondensaatoverlaadstation uit Roodeschool. Hierover bent u inmiddels via de begroting 2018 geïnformeerd.

Sociaal Domein BMW

In de uitvoering is de basis voor een deel nog niet op orde. Werkprocessen zijn nog altijd aan veranderingen onderhevig, werkinstructies moeten worden bijgesteld, de interne controle moet nog verder vormgegeven worden en de onderlinge en externe afstemming met elkaar en (keten)partners kan beter. Ook geven steeds meer medewerkers aan last te krijgen van de oplopende werkdruk. Enerzijds heeft dat te maken met de gevraagde inzet in het kader van de herindeling, anderzijds kost het op orde brengen van procedures en werkwijzen (de basis op orde) veel energie. Wat dat aangaat is er duidelijk sprake van een organisatie in ontwikkeling. Door het ontbreken van voldoende realisatiecijfers is het ook nog niet mogelijk een totaal financieel beeld te geven.

Jeugd

De basisondersteuning is van groot belang om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Een goede basisondersteuning draagt bij aan het voorkomen van ernstigere problematiek door vroegtijdig ondersteuning te bieden. Ook is afschalen van geïndiceerde zorg beter mogelijk als de basisondersteuning op orde is. Basisondersteuning bieden is geen doel op zich. Het moet er niet toe leiden dat casuïstiek te lang wordt vastgehouden, waardoor aan inwoners geïndiceerde hulp onthouden wordt. Over het algemeen is het beeld dat inwoners die nu basisondersteuning krijgen, de ondersteuning krijgen die aansluit bij hun vraag.

Pilot ondersteuning jeugd en gezin

We zijn voorbereidingen gestart om de verbinding tussen CJG en huisartsen te intensiveren. Er zijn plannen gemaakt om zogeheten ondersteuners jeugd en gezin in te zetten bij zowel huisartsen als CJG. Op beide plekken kunnen zij inwoners ondersteunen met lichte problematiek op een breed gebied (van opvoedingsondersteuning tot jeugd/ GGZ-hulp). Bestaande pilots uit het Westerkwartier en in Appingedam laten de meerwaarde van deze werkwijze zien. De verwachting is dat komend najaar in onze gemeenten gestart wordt met de pilot.

Wmo

Geconstateerd kan worden dat op beleidsmatig gebied de afstemming tussen de vier gemeenten goed vorm heeft gekregen. In de uitvoering wordt, met de vorming van een gezamenlijke backoffice BMW Wmo/Jeugd per 1 oktober 2017, verwacht dat werkprocessen beter op elkaar worden afgestemd. De afstand tussen beleid en uitvoering is nu nog te groot. Dit komt onder andere door hoge werkdruk, krappe deadlines, fysieke afstand, wisseling van medewerkers etc. Wij verwachten echter dat deze afstand de komende periode bij de integrale vormgeving van de transformatie aanzienlijk kleiner wordt en zowel de beleidsmedewerkers als de medewerkers in de uitvoering elkaar gemakkelijker weten te vinden.

Ommelander samenwerkingsmodel

(BMW-DAL (Cluster Noord) + Veendam, Stadskanaal, Pekela, Oldambt (Cluster Oost))

De colleges hebben in het tweede kwartaal besloten om de bestaande overeenkomsten van het Ommelander Samenwerkingsmodel met één jaar te verlengen tot 1 januari 2019. Dat betekent dat wij de bestaande uitvoerdersovereenkomsten met de aanbieders Wmo-Begeleiding (Zorg in Natura) en de overeenkomsten met Pijlerpartners voor de duur van 1 jaar hebben verlengd. Ook is de overeenkomst met de gemeente Oldambt voor contract- en leveranciersmanagement voor de duur van 1 jaar verlengd.

Participatie

Bij de beleidsafdeling Participatie is sprake geweest van onderbezetting. Dat heeft een zware invloed gehad op de aanwezige medewerkers. Planningen konden niet worden waargemaakt en de inhoudelijke kwaliteit is onder druk komen te staan. Inmiddels is de formatie weer op peil en vindt er weer structureel werkoverleg plaats aan de hand van een werkagenda.

De uitvoeringsorganisatie Participatie Noord Groningen is een organisatie in opbouw. De afgelopen maanden is gebleken dat deze fase van opbouw een zware wissel heeft getrokken op de afstemming en overleg tussen enerzijds de gemeente(n) en anderzijds de Uitvoeringsorganisatie. Processen en planningen zijn nog onvoldoende uitgelijnd. Dat is met name tot uitdrukking gekomen bij de totstandkoming van de begroting 2018 van Werkplein-Ability. Ook de evaluatie en actualisatie van het strategisch beleidskader 2016 heeft niet tijdig plaatsgevonden, omdat planningen niet op elkaar zijn afgestemd en de uitvoeringsorganisatie de benodigde informatie vanwege de tijdsdruk rond de samenstelling van de begroting niet kon leveren. Inmiddels is er structureel overleg op diverse niveaus. Dit overleg leidt tot een betere afstemming, planning en meer begrip voor elkaar.

Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 BMW-gemeenten

Per kalenderjaar ontvangt de gemeente een uitkering uit het Fonds Werk en Inkomen: het inkomensdeel of wel BUIG-budget. Het inkomensdeel is een niet geoormerkt bedrag waarvan de kosten van algemene bijstand en de kosten van de loonkostensubsidies betaald moeten worden. Gemeenten die tekorten hebben op hun inkomensdeel op grond van de Wet Werk en Bijstand/Participatiewet kunnen onder strikte financiële en procedurele voorwaarden in aanmerking komen voor de vangnetuitkering. Voorheen hoefde de gemeente Eemsmond hier geen gebruik van te maken, maar het aantal uitkeringsgerechtigden is de laatste jaren in de gehele regio BMW fors gestegen.

Door het oplopende klantenbestand loopt het tekort op het inkomensdeel voor Eemsmond op tot € 0,6 miljoen. Mits aan alle voorwaarden wordt voldaan, wordt dit tekort grotendeels - ongeveer € 0,2 miljoen - gecompenseerd door de vangnetuitkering. Daarmee zal het uiteindelijke tekort van het aan de gemeente toegekende BUIG-budget ongeveer € 0,4 miljoen bedragen. Met een uitgave in deze orde van grootte is in onze begroting 2017 reeds rekening gehouden.

Het rapport 'Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2017 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond' wordt voorgelegd aan de raad voor het geven van een zienswijze.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 4 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	261.470	-137.213	147.349	
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Inkomensvoorzieningen; bijstelling van lasten voor de bijstand van thuiswonenden aan de hand van de prognose van de BUIG op basis van de realisatie t/m september 2017; hier staan ten dele ook hogere baten tegenover; € 204.270;
- Bijzondere bijstandsverlening (kwijschelding); bijstelling op basis van de herziene prognoses; € 50.000;
- Overige kleinere mutaties; € 7.200.

Incidentele afname van de lasten door:

- PGB Wmo; de effecten van de kanteling worden steeds zichtbaarder en daarnaast blijkt de primaire raming te voorzichtig te zijn bepaald; € 120.000;
- Overige kleinere mutaties; € 17.213.

Incidentele toename van de baten door:

- Inkomensvoorzieningen; verhoging op basis van de definitieve beschikking van het ministerie van SZW; € 130.759;
- Overige kleinere mutaties; € 16.590.

1.5 Infrastructuur en milieu

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Rioleringswerkzaamheden

Voor 2017 hebben wij rioleringswerkzaamheden gepland aan de Hooilandseweg in Roodeschool en Oosteinde en aan de Meidoornweg in Uithuizermeeden. Deze werkzaamheden zouden gecombineerd worden met andere werkzaamheden in de omgeving, namelijk de herinrichting van de Hooilandseweg door de provincie Groningen en de versterkingsopgave in de Oranjebuurt in Uithuizermeeden. In de kadernota is al aangegeven dat de planvorming voor de herinrichting van de Hooilandseweg fors langer duurt dan verwacht. Op dit moment is de start van de uitvoering gepland na de zomer van 2018. De werkzaamheden aan het riool en de verlichting starten daarmee ook in 2018.

Vanwege de in 2018 geplande inspectieronde van de NCG, zijn de rioleringswerkzaamheden in de Oranjebuurt doorgeschoven totdat de versterkingsopgaven van de NCG duidelijk zijn.

Fietsplan

Op 8 december 2016 is het fietsplan vastgesteld. Voorafgaand aan de vaststelling zijn een drietal amendementen ingediend die betrekking hebben op het voorzien van fietsstroken op de Westervalle tussen Den Andel en Warffum. Het college heeft toegezegd de mogelijkheden te onderzoeken en de resultaten te delen als het niet realiseerbaar blijkt te zijn binnen de huidige budgetten. De kosten voor het aanleggen van de fietsstroken op de Westervalle bedragen € 150.000. Op dit moment is er een uitvraag, in het kader van het fietsplan, naar brede subsidie van derden. Hierover kan pas medio maart 2018 duidelijkheid worden gegeven. Mocht de subsidieaanvraag niet tot het gewenste resultaat leiden zullen we in de voorjaarsnota 2018 om extra middelen vragen of ineens met een voorstel komen voor een definitieve oplossing voor de verbinding tussen Den Andel en Warffum.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 5 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	66.460	-81.222		-60.000
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Afval; o.a. hogere raming als gevolg van de wijziging van de wijze van inzameling van grof huisafval en tuinafval en extra openstellingen van de stortplaats Usquert; € 40.300;
- Hogere verwerkingskosten kunststofafval; € 25.000;
- Overige kleinere mutaties; € 1.160.

Incidentele afname van de lasten door:

- Infrastructuur; lagere exploitatielasten en bijgestelde kapitaallasten naar aanleiding van uitgestelde investeringen; € 38.458;
- Onderhoud groen, water en haven; de geplande werkzaamheden op basis van het baggerplan zijn doorgeschoven naar 2018; € 42.764;

Incidentele afname van de baten door:

- Graf- en begrafenisrechten; de budgetten voor 2017 waren gebaseerd op realisatie in het voorgaand jaar, maar de hogere baten in 2016 bleken vooralsnog incidenteel van aard; bijgestelde raming op grond van de huidige prognoses voor 2017; € 60.000.

1.6 Dienstverlening en ondersteuning

Welke ontwikkelingen zijn er en wat willen we bereiken en doen?

Geen afwijkingen op de beleidsterreinen van dit programma.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 6 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	33.004		60.000	
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Secretarieleges burgerzaken; op grond van de stijging van het aantal aanvragen voor rijbewijzen en reisdocumenten tot en met september is de prognose voor 2017 bijgesteld; de toename van lasten betreft de inkoop van de documenten; € 33.004.

Incidentele toename van de baten door:

- Secretarieleges burgerzaken; stijgende afname van rijbewijzen en reisdocumenten; € 60.000.

2. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen betreffen voornamelijk de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en reinigingsrechten, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's. Hier dekken ze voor een deel de kosten.

Ook voor de algemene dekkingsmiddelen worden diverse begrotingswijzigingen voorgesteld. Deze worden onderstaand toegelicht.

Belastingen

In 2017 zien wij een aantal ontwikkelingen inzake de OZB-opbrengsten van niet woningen. Enerzijds is er sprake van gerealiseerde areaaluitbreiding in de Eemshaven waar in de raming van de opbrengsten nog geen rekening mee was gehouden. Anderzijds zijn er te verwachte waardedalingen met lagere OZB-opbrengsten van een aantal grote objecten waar in de begroting geen rekening was gehouden. Alhoewel een aantal definitieve waardebeoordelingen nog moeten worden overeengekomen, wordt alvast rekening gehouden met de lagere te verwachte waardebeoordelingen. De lagere verwachte OZB-opbrengsten worden gecompenseerd door hogere OZB-opbrengsten in verband met areaaluitbreiding waardoor er per saldo over het boekjaar 2017 een extra opbrengst wordt verwacht.

OZB	Begroet 2017	Prognose 2017	Vershil
Eigenaren woningen	€ 2.511.874	€ 2.511.874	€ 0
Eigenaren niet woningen	€ 5.017.871	€ 5.098.767	€ 80.897
Gebruik niet woningen	€ 3.684.751	€ 3.738.982	€ 54.231
Totaal	€ 11.214.495	€ 11.349.623	€ 135.128

Algemene uitkering

De algemene uitkering daalt met € 79.359. Dit is weliswaar gesplitst in incidentele en structurele mutaties (+ € 75.314 incidenteel en -/- € 154.673 structureel), maar in de Najaarsrapportage is dit volledig incidenteel opgenomen. De structurele doorwerking is namelijk al opgenomen in de begroting 2018.

De integratieuitkering Sociaal Domein neemt met € 8.917 af; dit wijzigt ook aan de uitgavenkant (budgetneutraal ramen).

Het restant van de wijziging (-/- € 70.442) vloeit voort uit met name negatieve mutaties op de algemene uitkering. Deze lichten we hieronder toe.

Positieve mutaties

- decentralisatie-uitkering verhoogde asielinstroom + € 75.300
- aanpassing diverse maatstaven + € 10.000

Negatieve mutaties

- afname van het accres -/- € 75.000
- afname van de ruimte tot het plafond BTW-compensatiefonds -/- € 50.000
- lagere integratieuitkering Wmo (huishoudelijke hulp) -/- € 18.300
- ontwikkeling uitkeringsbasis -/- € 12.500

Totaal	-/- € 70.500
---------------	---------------------

De hoogte van de decentralisatie-uitkering voor verhoogde asielinstroom wordt achteraf, op basis van de werkelijke instroom, bepaald. Over de maanden mei tot en met augustus leidt dit tot een hogere uitkering.

Als gevolg van de aanpassing van een aantal maatstaven (bijstandontvangers, klantenpotentieel, minderheden, andere verdeling van de leeftijdsgroepen binnen inwoneraantallen) neemt de algemene uitkering licht toe.

In de septembercirculaire wordt voor 2017 gesproken over een negatieve ontwikkeling van het accres ('samen trap op, trap af'). Het accres is op basis van de Miljoenennota neerwaarts bijgesteld, met name als gevolg van uitvoeringsmeevallers op de SWZ-begroting en aanpassingen van het kasritme op de I&M-begroting.

Een aanpassing van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds leidt tot een lagere algemene uitkering.

De volumina van de voornaamste (dynamische) maatstaven van het gemeentefonds vormen de basis voor de ramingen van de uitkeringsbasis. De wijzigingen in deze maatstaven kennen een negatief effect op de hoogte van de algemene uitkering.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Voor de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	100.000	-368.570	330.127	-79.358
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Dubieuze debiteuren; op grond van de huidige prognoses en advies van de accountant wordt voorgesteld de voorziening voor dubieuze debiteuren op te hogen; € 100.000.

Incidentele afname van de lasten door:

- Renteresultaat; bijstelling op basis van de verwachtingen, mede ingegeven doordat een eerder verwachte langlopende lening niet werd afgesloten en een hogere rente op eigen middelen werd gerealiseerd; overigens is de verwachting dat de rentelasten het komende jaar weer gaan stijgen, omdat de gemeente een nieuwe lening afsluit; € 247.303.
- Dorpenrondes; voorgesteld wordt € 50.000 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang.
- Stelpost salarissen; voorgesteld wordt € 59.000 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang, in afwachting van invulling van garantiebanen in 2018;
- Overige kleinere mutaties; € 12.267.

Incidentele toename van de baten door:

- Herberekening Algemene Uitkering voorgaande jaren en incidentele meevallers uit vorige jaren; € 195.000;
- OZB niet-woningen; hogere prognose zoals hierboven beschreven; € 135.127.

Incidentele afname van de baten door:

- Algemene Uitkering; gevolgen septembercirculaire zoals hierboven beschreven; € 79.358.

3. Overhead

Het hoofdstuk overhead is conform de gewijzigde BBV-voorschriften een nieuw onderdeel van de Najaarsrapportage. Onder dit hoofdstuk worden de kosten van de ondersteunende afdelingen verantwoord.

Voor de overhead stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	131.877	-288.504		-36.000
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Salarissen; aanpassing op grond van de CAO (1% per 1 augustus 2017 en 0,25% verhoging IKB per 1 december 2017); € 25.671;
- ICT; voorgesteld wordt € 47.000 uit de Reserve Jaarovergang 2017 over te hevelen naar de exploitatie.
- Administratieve wijzigingen en overige kleinere mutaties € 59.206.

Incidentele afname van de lasten door:

- Organisatieontwikkeling; voorgesteld wordt het resterende budget van € 60.000 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang;
- Opleidingen; de opleidingen in het kader van overheidsparticipatie vinden een vervolg in 2018; voorgesteld wordt € 50.000 over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang.
- Inhuur afdeling ruimte; in verband met inhuurverplichtingen is het gewenst dat een deel van het beschikbaar gestelde budget voor uitbreiding formatie project- en bedrijfsbureau, € 76.000 wordt overgeheveld naar 2018 via de Reserve Jaarovergang.
- Afvalinzameling; in verband met gewijzigde inzameling van grof huisafval en tuinafval is een lagere inzet van personeel en voertuigen vereist; € 40.300;
- Deel personeelslasten stafbureau over te hevelen naar 2018 via de Reserve Jaarovergang; € 24.960;
- Budget voor werkprocessen CVE over te hevelen naar 2018 via Reserve Jaarovergang; € 10.000.
- Lagere exploitatielasten en bijgestelde kapitaallasten naar aanleiding van uitgestelde investeringen; € 19.338;
- Overige kleinere mutaties; € 7.906.

Incidentele toename van de baten door:

- Huuropbrengst gemeentegebouwen; per abuis is de opbrengst niet meegenomen in de begroting van 2017; vanaf 2018 vervalt het grootste gedeelte van deze huur; € 36.000.

4. Paragrafen

In de programmabegroting zijn elf paragrafen opgenomen. Deze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten vanuit verschillende perspectieven. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld om de raad voldoende inzicht te geven. Er is dus enige overlap tussen de programma's en de paragrafen.

In dit hoofdstuk worden alleen paragrafen opgenomen waar zich bijzondere ontwikkelingen voordoen, die niet specifiek aan een programma toebehoren of in een ander hoofdstuk nader worden besproken. Dit is niet het geval. Bij Jaarrekening 2017 komen alle paragrafen aan de orde.

5. Grip op grote projecten

Inleiding

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport 'Grip op grote projecten' van de rekenkamercommissie is besloten om een kader voor de informatievoorziening van voorgenomen grote projecten nader vorm en inhoud te geven. De uitwerking van dit verzoek komt uitdrukking in deze en de volgende bestuursrapportages.

De grote projecten die hier worden behandeld zijn:

1. Boukemapark
2. Brede School
3. Regionaal Centrum Uithuizen

1. Boukemapark

Omschrijving

De doelstelling is het omvormen van het huidige afgesloten sportcomplex in Uithuizen tot een open spel, speel en leerpark waar ook ruimte beschikbaar komt voor de 3 basisscholen.

We zijn nu in de afrondende fase. De meeste activiteiten die nu verricht worden zijn ten behoeve van de brede school. Naar verwachting zijn we uiterlijk eind 2^e kwartaal 2018 klaar met de werkzaamheden. Naar verwachting wordt het budget niet overschreden.

Risico's

We lopen het risico dat er geen fondsen worden geworven waardoor enkele elementen op de Strip en de Roegte niet worden geplaatst.

Financiën

Begroot budget	3.220.000
Werkelijk besteed	2.903.403

2. Brede School

Omschrijving

Doelstelling is het realiseren van nieuwbouw voor basisscholen Brunwerd, Koning Willem-Alexander en De Schelp in het Boukemapark in Uithuizen, tezamen als één nieuwe school. Het project bevindt zich op dit moment in de Uitvoeringsfase.

De inhoudelijke stand van zaken is op het moment van schrijven, dat omwille van het borgen van de projectstructuur is gekozen voor aanduiding van de volgende fasen:

- Voorbereiding
- Voorlopig ontwerpfase
- Definitief ontwerpfase
- Besteksfase
- Aanbesteding en gunning aannemer
- Uitvoeringsfase
- Gebruiksfase

Elke fase draagt unieke kenmerken in zich en verplicht tot starten, uitvoeren en al dan niet met besluitvorming, het afronden van werkzaamheden alvorens door te gaan met de volgende fase. De belangrijkste stappen in het besluitvormingsproces zijn de reeds genomen raad en collegebesluiten en de besluitvorming die voortvloeit uit de aanbestedingsprocedures. De doorlooptijden zijn in een planning vertaald. Op basis van deze planning wordt ervan uitgegaan dat de school eind 2017 in gebruik genomen kan worden.

Risico's

Overschrijding raming voorbereidingskosten, vertraging in voortgang voorbereidingsfase, bezwaren tegen bouwplan, indiening planschades, overschrijding raming bouwkosten, vertraging voortgang realisatiefase, onvoorziene meerwerkkosten, verschillende belangen scholen en gemeente.

Financiën

Begroot budget	4.638.166
Werkelijk besteed	4.074.579

3. Regionaal Centrum Uithuizen

In het coalitieakkoord 2014 is aangegeven dat "Uithuizen een belangrijke plaats in neemt als regionaal centrum. Er zijn voorzieningen aanwezig en er is een volledig winkelaanbod. Om deze centrumfunctie te behouden en te versterken is het noodzakelijk om te blijven investeren in kwaliteit. In de komende periode willen we met alle betrokken partijen hierover in overleg treden om snel tot toekomstbestendige oplossingen te komen voor bijvoorbeeld leegstand Blink en Passage.

De kernvraag van de projectopdracht is: op welke manier kan de centrumfunctie van het winkelaanbod in het regionaal centrum worden behouden en versterkt? Dit heeft geleid tot een visie en een stedenbouwkundig plan op hoofdlijnen, welke zijn vastgesteld door de raad. In juni 2007 is de grondexploitatie vastgesteld. Vervolgens is de Arhi procedure gestart. Bedum, Winsum en De Marne zijn inmiddels akkoord. De provincie dient in deze procedure nog een besluit te nemen. Vervolgens kunnen deelprojecten worden uitgewerkt. Er zijn drie deelprojecten: AH locatie Schoolstraat, De Blink en Molenerf.

Tot aan vaststelling van de grondexploitatie is een planvoorbereidingskrediet verstrekt van €75.000. Daarnaast zijn door de provincie subsidies verstrekt van afgerond 3 mln. De risico's zijn omschreven in de grondexploitatie en zijn kort samen te vatten als "plankostenrisico's, verwervingsrisico's en aanbestedingsrisico's.

6. Reserves en voorzieningen

Reserves

De wijzigingen in de reserves hebben betrekking op:

Reserve jaarovergang

In de reserve jaarovergang worden enkele budgetten overgeheveld naar de exploitatiebegroting van het lopende jaar. Daarnaast worden middelen vanuit de exploitatie overgeheveld naar deze reserve met het doel deze in 2018 in te zetten.

Stand Reserve Jaarovergang vóór Najaarsrapportage 2017	1.937.671
Over te hevelen naar exploitatie 2017	
ICT kosten	-47.000
Energiebesparende maatregelen Vriesenstijn	-10.000
Huishoudelijke hulp	-7.200
Digitalisering gegevens begraafplaatsen	-19.000
subtotaal	-83.200
Over te hevelen naar 2018 via Reserve Jaarovergang	
Training overheidsparticipatie met lef	50.000
organisatie ontwikkeling	60.000
werkprocessen CVE	10.000
subsidie restauratie rijksmonument	30.100
Sportzaken en GIDS-gelden	75.000
cofinanciering EDR project uitwisseling leerlingen	2.000
inhuurverplichtingen personeel	24.960
budget garantiebanen	34.000
dorpenrondes	50.000
bestemmingsplannen	20.000
structuurvisie gebied ten zuiden van Eemshaven	40.000
NCG, uitwerking karakteristieke panden en gebieden	25.000
inhuurverplichtingen project/bedrijfsbureau	76.000
sloopkosten voortkomend uit exploitatieplannen	74.331
uitwerking plannen gemeente eigendommen	35.000
geplande werkzaamheden baggerplan	48.076
subtotaal	654.467
Saldo Reserve Jaarovergang bij Najaarsrapportage 2017	2.508.938

Reserve Horizontaal Toezicht

Ter dekking van ondersteuning en advies bij de Vennootschapsbelasting en Horizontaal Toezicht wordt € 5.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve Scholenprogramma

Conform het raadsbesluit van 13 juli 2017 wordt € 170.000 aan deze reserve onttrokken ten behoeve van de versterkingsopgave.

Reserve Vervanging Machines Civiel

Uit de lagere lasten wordt € 12.267 aan deze reserve toegevoegd. Conform de vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen valt het restant van € 841.902 vrij.

Reserve Decentralisaties

Op basis van de prognoses van de RIGG wordt € 466.798 onttrokken ten behoeve van jeugd- en jongerenvoorzieningen.

	onttrekkingen	toevoegingen
Reserve Jaarovergang	-83.200	654.467
Horizontaal Toezicht	-5.000	
Scholenprogramma	-170.000	
Vervanging Machines	-841.902	12.267
Decentralisaties	-466.798	
Totaal	-1.566.900	666.734

Algemene reserve

Het begrote saldo van de Algemene reserve wijzigt met de gevolgen uit deze Najaarsrapportage.

Omschrijving	Bedrag in €
Stand Algemene Reserve vóór Najaarsrapportage	6.341.649
mutaties Najaarsrapportage	
- Toevoeging vanuit Reserve Vervanging Machine	841.902
- Incidenteel resultaat op baten en lasten	<u>556.265</u>
subtotaal	1.398.167
Totaal	7.739.816
Ondergrens	<u>-1.815.000</u>
	5.924.816

Voorzieningen

Er zijn geen wijzigingen in de voorzieningen.

7. Investeringsen

Wijzigingen op de activa 2017

Niet alle kredieten worden conform de planning uitgegeven. Dit leidt ertoe dat uitgaven die gepland stonden voor 2017 in 2018 plaatsvinden. De raming van de bijbehorende kapitaallasten is gebaseerd op het volledig uitgeven van het krediet. Bij de Najaarsrapportage in voorgaande jaren werd al gekeken naar de verwachte uitgaven op de investeringen in het jaar en de kapitaallasten op de producten (incidenteel) bijgesteld.

Hieronder vindt u een overzicht van de kredieten, die in 2017 gedeeltelijk worden aangewend.

Investeringsnr.	Omschrijving	Vervallen afschrijving	Vervallen rente	Vervallen kapitaallasten
7120.0019	Openbare verlichting (2016)	-2.892	-2.183	-5.075
7210.0096	Fietspadenplan 2e fase (2010)	-1.598	-1.785	-3.383
7560.0016	Kwaliteitsverbetering NPZ	-2.214	-2.474	-4.688
7560.0028	Bladzuiger (2014)	-4.569	-605	-5.174
7002.0031	Verb. Netwerkverb.Talmaweg (2016)	-7.251	-549	-7.800
7002.0032	ICT	-5.916	-448	-6.364
77220041 t/m 43	GRP (mech/vrijverval en overig)	-8.935	-13.280	-22.215
		-33.375	-21.324	-54.699

Verder zijn in deze Najaarsrapportage geen wijzigingen op investeringen te melden.

8. Financiële gevolgen

De Najaarsrapportage laat de volgende resultaten zien:

Overschot aan incidentele middelen in 2017	€	€ 556.265
Wijziging in structurele middelen in 2017		n.v.t.

9. Voorstellen

Wij stellen voor akkoord te gaan met de Najaarsrapportage en de onderstaande mutaties.

Bestemming van het incidentele overschot

Voorgesteld wordt om het incidentele overschot (€ 556.265) toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Overige voorstellen

Reserve jaarovergang

Voorgesteld wordt een totaalbedrag van € 654.467 over te hevelen posten van 2017 naar 2018, via de reserve jaarovergang.

Voorgesteld wordt € 83.200 beschikbaar te stellen vanuit het budget van de Reserve jaarovergang voor exploitatie 2017.

Reserve Horizontaal Toezicht

Voorgesteld wordt ter dekking van ondersteuning en advies bij de Vennootschapsbelasting en Horizontaal Toezicht € 5.000 te onttrekken aan deze reserve.

Reserve Scholenprogramma

Conform het raadsbesluit van 13 juli 2017 wordt € 170.000 aan deze reserve onttrokken ten behoeve van de versterkingsopgave.

Reserve Vervanging Machines Civiel

Uit de lagere lasten wordt € 12.267 aan deze reserve toegevoegd. Conform de vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen valt het restant van € 841.902 vrij en aan de Algemene Reserve toe te voegen.

Reserve Decentralisaties

Op basis van de prognoses van de RIGG wordt voorgesteld € 466.798 te onttrekken ten behoeve van jeugd- en jongerenvoorzieningen.

Bijlage 1 - Verklaring van afkortingen

3D's	Drie Decentralisaties: AWBZ, Jeugdwet en Participatiewet
AB	Algemeen Bestuur
ADM	Algemene dekkingsmiddelen
AED	Automatische externe defibrillator
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
ARHI	Algemene regels herindeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BA	Basis Administratie
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BARRO	Besluit Algemene Regeling Ruimtelijke Ordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Bijstand Besluit Zelfstandigen
BCF	BTW Compensatie Fonds
BHV	Bedrijfshulpverlening
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIBOB	(Wet) bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur
BMW	Bedum, De Marne en Winsum
BMWE	Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Bestuurlijk Overleg
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BoS	Bieb op School
BP	Bestemmingsplan
BRN	Brandweer Rayon Noord
BRP	Basisregistratie Personen
BRTN	Basis recreatie Toervaart Netwerk
BSU	Brede School Uithuizen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZM	Burgerzaken Module
B&W	Burgemeester en Wethouders
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
Cbs	Christelijke basisschool
CdK	Commissaris van de Koning
CER	Compensatie Eigen Risico (zorgverzekeringswet)
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden
CVE	Continu Verbeteren Eemsmond
DAL	Delfzijl, Appingedam en Loppersum
DEAL	Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum
DHW	Economische Zaken
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
E&M	Economie & Maatschappij
EMU	Economische en Monetaire Unie
EZ	Economische Zaken
FIDO	Wet financiering decentrale overheden
FTE	Fulltime eenheid
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GCR	Gemeentelijke coördinatie regeling
GFT	Groente, Fruit en tuinafval
GGD	Geestelijke Gezondheidsdienst
GIDS	Gezond in de Stad
GR	Gemeenschappelijke Regeling
G(W)RP	Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan
GS	Gedeputeerde Staten
GSP	Groninger Seaports

GWRP	Groninger Water- en Rioleringsplan
HO	Huishoudelijke Ondersteuning
HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
HH	Huishoudelijke Hulp
HHC	Het Hogeland College
HHT	Huishoudelijke Hulp Toeslag
HR	Human Resource
HWBP	Hoogwater Beschermingsprogramma
IAU	Incidentele Aanvullende Uitkering
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
I&M	Infrastructuur en Milieu
ID-baan	Instroom/doorstroom baan
IKB	Individueel Keuze Budget
IMP	Integraal Management Plan Eems-Dollard
i-Nup	implementatie Nationaal Uitvoeringsplan dienstverlening e-overheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkeloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IT	Informatie Technologie
Iv3	Informatie aan derden
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
IVN	Instituut voor Natuureducatie
JAP	Jongerenactiviteitenplek
JOP	Jongerenontmoetingsplek
KCA	Klein Chemisch Afval
KCC	Klant Contact Centrum
KNRM	Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij
KWA	Koninklijke Willem-Alexanderschool
LHO	Laagdrempelige Huishoudelijke Ondersteuning
LV/BRK	Landelijke Voorziening Basis Registratie Kadaster
LV/ NHR	Landelijke Voorziening Nieuw Handels Register
LV/WOZ	Landelijke Voorziening Waarde Onroerende Zaken
MDM	Mobile device management
MEDAL	De gemeenten De Marne, Eemsmond, Delfzijl, Appingedam en Loppersum
MER	Milieu Effect Rapportage
MFC	Multifunctioneel centrum
MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MT	Managementteam
MVA	Materiële vaste activa
NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij
NCG	Nationaal Coördinator Groningen
NGT	Noord Gas Transport
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau
NSGK	Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind
NSU	Nieuwe school Uithuizen
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid
NV	Naamloze Vennootschap
NWW	Niet-Werkende Werkzoekende
NZV	Noorderzijlvest
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OBS	Openbare basisschool
ODG	OmgevingsDienst Groningen
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OV	Openbaar Vervoer
OVBGD	OV Bureau Groningen Drenthe
OVL	Openbare Verlichting
OZB	Onroerende Zaak Belastingen
P&C	Planning & Control

P&O	Personeel & Organisatie
PCR	Provinciale Coördinatie Regeling
PG&Z	Publieke Gezondheid & Zorg
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PIP	Provinciaal inpassingsplan
PM	Pro Memori
POP	Provinciaal Omgevingsplan
POV	Provinciale OmgevingsVerordening
PRW	Programma Rijke Waddenzee
PvE	Programma van eisen
RCR	Rijks coördinatie regeling
RIGG	Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeente
RJO	Reserve Jaarovergang
RTA	Regionaal transitie arrangement
RWB	Rationeel Wegbeheer
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
SER	Sociaal Economische Raad
SISA	Single information, single audit
SoZa	Sociale Zaken
SROI	Social Return On Investment
SUW	Stichting Uithuizer Woningbouw
SV	Structuurvisie
SVB	Strategische Voorraad Beleidsplannen / Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOP	Toeristisch Opstappunt
UVW	Unie van Waterschappen
UVV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VCPO NG	Vereniging voor Christelijk Primair Onderwijs Noord Groningen
VGG	Vereniging Groninger Gemeenten
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
VKB	Volkskredietbank
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRG	Veiligheidsregio Groningen
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VVB	Verkeers- en vervoersberaad
VVE	Voor- en vroegschoolse Educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingswet
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
Wet Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
WLP	Woon- en leefbaarheidsplannen
WLZ	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WO (DEAL)	Werkorganisatie
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WTCG	Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWI	Wet Werk en Inkomen
ZIN	Zorg in Natura

Bijlage 2 - Financiële mutaties per programma

Per Programma		mutaties najaar 2017	
		lasten	baten
1: W&G	Incidenteel	-249.273	150.000
	Structureel		
	Overschot incidenteel	-399.273	
	Structureel effect	-	
2: D&L	Incidenteel	692.803	123.935
	Structureel		
	Tekort incidenteel	568.868	
	Structureel effect	-	
3: BZ	Incidenteel	-372.950	-291.906
	Structureel		
	Overschot incidenteel	-81.044	
	Structureel effect	-	
4: E&M	Incidenteel	124.257	147.349
	Structureel		
	Overschot incidenteel		-23.092
	Structureel effect	-	
5: I&M	Incidenteel	-14.762	-60.000
	Structureel		
	Tekort incidenteel		45.238
	Structureel effect	-	
6: D&O	Incidenteel	33.004	60.000
	Structureel		
	Overschot incidenteel		-26.996
	Structureel effect	-	
Alg. Dekkingsmidd.	Incidenteel	-268.570	250.769
	Structureel		
	Overschot incidenteel	-519.339	
	Structureel effect	-	
Overhead	Incidenteel	-156.627	-36.000
	Structureel		
	Overschot incidenteel	-120.627	
	Structureel effect	-	

Bijlage 3 – Overzicht mutaties Najaarsrapportage 2017

Programma 1 Wonen en Gebiedszaken

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
48235300	834800	-200.000	INC	hogere inkomsten bouwleges
48235300	834800	50.000	INC	bouwleges bijstelling 2016
48105000	433100	-54.942	INC	vrijval correctie naar AR
48105000	433103	-20.000	INC	bestemmingsplannen naar RJO-18
48105000	433103	-40.000	INC	structuurvisie naar RJO-18
48105000	434999	-25.000	INC	NCG budget naar RJO-18
48305580	433312	-74.331	INC	sloopkosten naar RJO-18
48205100	433109	-15.000	INC	kosten gem. eigend. naar RJO-18
48205100	434999	-20.000	INC	kosten gem. eigend. naar RJO-18

Programma 2 Demografie en leefbaarheid

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
44802130	442310	40.000	INC	leerlingenvervoer
45412800	442501	-30.100	INC	Subs.restaur.rijksmon. Naar 2018
45302500	434446	-10.000	INC	project brandveilig leven
45302500	434446	-75.000	INC	overig budget naar RJO 2018
44802150	434999	170.000	INC	van reserve scholenprogramma
44802140	434440	35.125	INC	inkomsten geint. Kindvoorz.
44802140	434440	-12.646	INC	correctie kostencategorie
44802140	434640	12.646	INC	correctie kostencategorie
44802140	434640	88.810	INC	rijksbijdrage OAB
44802140	434640	20.000	INC	correctie kostenplaats
44802140	834101	-88.810	INC	rijksbijdrage OAB
44802140	834999	-35.125	INC	inkomsten geint. Kindvoorz.
46712000	442473	-20.000	INC	correctie kostenplaats
46703950	442501	10.000	INC	Energiebespar.maatr.uit RJO-17
46822000	442340	-2.830	INC	afname sept.circulaire
46822000	442340	466.798	INC	RIGG obv solidariteit bijramen

Programma 3 Bestuurszaken

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
41200410	434999	10.000	INC	project brandveilig leven
40050030	434320	-2.000	INC	cofinanc. EDR project naar RJO-18
53000260	411000	92.895	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	430000	-299.406	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	430000	-92.895	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	430000	-98.000	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	430000	-9.465	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	430000	46.216	INC	bijstelling lumpsumvergoed.
53000260	434308	400	INC	aanpassing inc.kosten
53000260	434311	2.065	INC	aanpassing inc.kosten
53000260	434318	7.000	INC	aanpassing inc.kosten
53000260	434999	7.500	INC	kst seismolog.onderz.
53000260	442425	98.000	INC	kst VTH-taken aardgasdoss.
53000260	834999	299.406	INC	lagere lumpsumverg NCG
53000260	834999	-7.500	INC	vergoed. NAM seismolog.
41400100	430000	-50.000	INC	overheveling budget
40060100	434321	20.000	INC	meerkosten accountant
41400100	442425	-46.920	INC	correctie 2017 naar AR
41400100	430000	-58.940	INC	correctie 2017 naar AR
40010020	430000	1.475	INC	aanpassing CAO
40060100	430000	686	INC	aanpassing CAO
40010010	430000	-1.561	INC	aanpassing CAO

Programma 4 Economie & Maatschappij

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
46703800	841171	30.810	INC	Budget COA 2017
46703800	842999	-47.400	INC	minder statushouders 2017
43101260	434383	-5.000	INC	camperplaatsen
46621000	442327	10.000	INC	clientondersteuning onvoorz.
46621000	442335	-10.000	INC	vervoer
46621000	442339	7.200	INC	HH vanuit RJO-17
46711000	433150	-41.375	INC	correctie kostenplaats
46113600	433150	41.375	INC	correctie kostenplaats
46721000	442230	-18.289	INC	afname sept.circulaire
46721000	442230	-6.087	INC	afname sept.circulaire
46721000	442231	-120.000	INC	prognose obv realisatie 2016
46103410	442205	204.270	INC	BUIG prognose
46103410	841154	-150.270	INC	BUIG def beschikking
46103460	841153	19.511	INC	BBZ def beschikking
46143450	442290	50.000	INC	prognose 2017
46233600	434604	11.000	INC	prognose 2017
43101200	430000	19	INC	aanpassing CAO
43101200	430000	6	INC	aanpassing CAO
43101240	430000	1.138	INC	aanpassing CAO

Programma 5 Infrastructuur en Milieu

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
47324950	834708	60.000	INC	lagere inkomsten grafrechten
42100700	431000	-15.000	INC	bijstelling prognose 2017
42100700	431110	-15.000	INC	bijstelling prognose 2017
42211101	434449	-48.076	INC	werk baggerplan nr RJO-2018
45603002	434460	10.000	INC	inc.extra werk
47214525	434505	25.000	INC	prognose 2017
47214525	442472	40.300	INC	inzameling en openstelling
47234715	434514	3.600	INC	overschrijding
56000263	430000	775	INC	aanpassing CAO
47244961	434999	19.000	INC	RJO begraafplaatsen/digitalisering
42100700	423000	-2.892	INC	kapitaallasten bijstelling
42100700	474000	-2.183	INC	kapitaallasten bijstelling
42100700	423000	-1.598	INC	kapitaallasten bijstelling
42100700	474000	-1.785	INC	kapitaallasten bijstelling
45603030	423000	-2.214	INC	kapitaallasten bijstelling
45603030	474000	-2.474	INC	kapitaallasten bijstelling
47224611	423000	-8.935	INC	kapitaallasten bijstelling
47224611	474000	-13.280	INC	kapitaallasten bijstelling

Programma 6 Dienstverlening en ondersteuning

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
40040100	441103	8.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	441104	18.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	441105	3.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	441106	4.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	834003	-28.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	834004	-34.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	834006	-1.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40040100	834011	3.000	INC	hogere baten/lasten op leges
40030220	430000	4	INC	aanpassing CAO

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
49325000	840101	-80.896	INC	OZB eigenaren prognose 2017
49325000	840102	-54.231	INC	OZB gebruiker prognose 2017
49215900	841100	145.755	INC	AU septembercirc. 2017
49215900	841100	-75.314	INC	sept.circ.-17 asielstroom
49215900	841110	-140.000	INC	AU vrg. Jaren
49226010	400300	-40.000	INC	correctie kostencategorie
49226010	400302	-34.000	INC	Naar RJO 2018
49226010	411004	15.000	INC	werkkosten
49226010	433301	-12.267	INC	bijstelling raming uitgaven
49226010	434999	-50.000	INC	Dorpenrondes naar RJO 2018
49226010	834997	-55.000	INC	incid.meevallers vrg.jaren
49226020	460951	100.000	INC	aanvulling voorz. Dub.deb.
49235900	841130	6.087	INC	sept.circ.17
49235900	841131	2.830	INC	sept.circ.17
52000010	421000	-93.480	INC	lening 2016 niet afgesloten
52000010	421001	-7.973	INC	corr agv hogere rente
52000010	421001	-153.823	INC	bijstelling obv verwachting kasgeld
52000010	422000	7.973	INC	nieuwe stand voorzieningen
52000010	421001	-2.183	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	2.183	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-1.785	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	1.785	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-2.474	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	2.474	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-605	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	605	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-549	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	549	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-448	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	448	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	421001	-13.280	INC	kapitaallasten bijsteling
52000010	874000	13.280	INC	kapitaallasten bijsteling

Overhead

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
40020120	434317	10.000	INC	Relatiedag 2017
40020130	434319	15.000	INC	advertentiekosten 2017
52000090	434311	-50.000	INC	Training overh.particip nr RJO 2018
52000090	434323	2.000	INC	aanvullende kosten
52000090	434328	15.000	INC	aanvullende kosten
52000090	434330	-60.000	INC	Org.ontwikkeling naar RJO 2018
52000100	411000	9.000	INC	overheveling materiaalkstn
52000100	434496	-9.000	INC	overheveling personeelkstn
52000100	434318	1.000	INC	overheveling materiaalkstn
52000100	434496	-1.000	INC	overheveling voorlichting
52000100	434496	-10.000	INC	werkprocessen CVE naar RJO 2018
53000250	430000	-24.960	INC	RJO inhuur 2018
40020140	434371	10.000	INC	extra inzet bezw en beroep
52000030	434358	-10.000	INC	verschuiving kostencategorie
52000030	434362	10.000	INC	verschuiving kostencategorie
52000030	434999	47.000	INC	RJO-17 naar kosten ICT
52000030	434999	115.000	INC	verschuiving kostenplaats
52000130	434999	-115.000	INC	verschuiving kostenplaats
54000100	430000	50.000	INC	budget BZ OOV
54000100	434999	-55.700	INC	correctie kostenplaats
55000190	430000	-46.000	INC	RJO-18 formatie proj/bdr.bur
56000262	430000	-3.000	INC	wijziging inzameling afval
55000030	832109	36.000	INC	correctie 2017 tm 1jan18
56000260	431300	-5.000	INC	minder inzet grof vuil
56000260	433300	13.000	INC	vervanging container
56000260	433301	-13.000	INC	vervanging container
56000261	411050	-89.216	INC	inhuur groenwerkzaamheden
56000261	430000	56.916	INC	inhuur groenwerkzaamheden
54000100	430000	4.363	INC	aanpassing CAO
55000190	430000	2.107	INC	aanpassing CAO
56000258	430000	246	INC	aanpassing CAO
52000030	430000	805	INC	aanpassing CAO
52000500	430000	4.323	INC	aanpassing CAO
52000500	430000	233	INC	aanpassing CAO
55000150	430000	1.464	INC	aanpassing CAO
56000258	430000	665	INC	aanpassing CAO
56000262	430000	805	INC	aanpassing CAO
52000100	430000	434	INC	aanpassing CAO
40020100	430000	896	INC	aanpassing CAO
56000261	430000	1.128	INC	aanpassing CAO
52000020	430000	482	INC	aanpassing CAO
52000050	430000	-122	INC	aanpassing CAO
52000060	430000	236	INC	aanpassing CAO
52000130	430000	-532	INC	aanpassing CAO
52000150	430000	1.008	INC	aanpassing CAO
53000250	430000	2.777	INC	aanpassing CAO
53000250	430000	138	INC	aanpassing CAO
52000150	430000	902	INC	aanpassing CAO
52000150	430000	829	INC	aanpassing CAO
52000140	430000	1.508	INC	aanpassing CAO
52000150	430000	774	INC	aanpassing CAO
52000150	430000	202	INC	aanpassing CAO
53000250	434999	5.000	INC	Step in Control HT advies
55000190	430000	-30.000	INC	RJO-18 Aanvulling formatie
56000260	423000	-4.569	INC	kapitaallasten bijsteling
56000260	474000	-605	INC	kapitaallasten bijsteling
52000030	423000	-7.251	INC	kapitaallasten bijsteling
52000030	474000	-549	INC	kapitaallasten bijsteling
52000030	423000	-5.916	INC	kapitaallasten bijsteling
52000030	474000	-448	INC	kapitaallasten bijsteling

Reserves

Product	Categorie	Bedrag	I/C	Omschrijving
49806020	460901	50.000	INC	Training overh.particip nr RJO 2018
49806020	460901	60.000	INC	Org.ontwikkeling naar RJO 2018
49806020	460901	10.000	INC	werkprocessen CVE naar RJO 2018
49806020	460901	30.100	INC	Subs.restaur.rijksmon. Naar 2018
49806020	460901	75.000	INC	overig budget naar RJO 2018
49806020	460901	2.000	INC	cofinanc. EDR project naar RJO-18
49806020	460901	24.960	INC	RJO inhuur 2018
80000208	460208	12.267	INC	verv.mach.mat.civil
49806020	460901	34.000	INC	garantiebanen naar RJO-2018
49806020	460901	50.000	INC	Dorpenrondes naar RJO 2018
80000208	460208	841.902	INC	eindsaldo vervalt
80000902	860902	-841.902	INC	res.verv.mach n AR
80000402	860402	-170.000	INC	correctie kostenplaats
49806020	860901	-47.000	INC	RJO-17 naar kosten ICT
49806020	460901	20.000	INC	bestemmingsplannen naar RJO-18
49806020	460901	40.000	INC	structuurvisie naar RJO-18
49806020	460901	25.000	INC	NCG budget naar RJO-18
49806020	460901	46.000	INC	RJO-18 formatie proj/bdr.bur
49806020	460901	74.331	INC	sloopkosten naar RJO-18
49806020	860901	-10.000	INC	Energiebespar.mastr.uit RJO-17
49806020	460901	15.000	INC	kosten gem. eigend. naar RJO-18
49806020	460901	20.000	INC	kosten gem. eigend. naar RJO-18
49806020	460901	48.076	INC	werk baggerplan nr RJO-2018
49806020	860901	-7.200	INC	HH vanuit RJO-17
49806020	860606	-466.798	INC	RIGG obv solidarit.bijramen
49806020	860909	-5.000	INC	Step in Control HT advies
49806020	860901	-19.000	INC	RJO begraafplaatsen/digital.
49806020	860208	-841.902	INC	vervall.res.verv.mach
49806020	460902	841.902	INC	vervall.res.verv.mach AR
49806020	460901	30.000	INC	RJO-18 Aanvulling formatie
49806020	860902	614.529	INC	Mutaties Algemene Reserve

		-556.265	TOTAAL Mutaties Exploitatiebegroting
		556.265	TOTAAL Mutaties Reserves